

Відділ культури і туризму
виконавчого комітету Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

„Провісниця українського модернізму”

До 150-річчя з дня народження

Ольги Кобилянської

Бібліографічний покажчик

Славутич

2013

Даний бібліографічний покажчик підготовлений відділом бібліотечно-бібліографічного обслуговування Загальноміського бібліотечно-інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене відзначенню у 2013 році 150-річчя з дня народження Ольги Кобилянської – української письменниці, відомої майстрині слова.

Покажчик містить біографію, публікації про життя і творчість поетеси, розробки уроків, позакласних заходів, сценаріїв, інтернет-ресурси про життя і творчість О. Кобилянської.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі:	Панова Л.І., Соловйова Л.О., Янченко О.О.
Комп'ютерний набір:	Соловйова Л.О.
Відповідальна за випуск:	Портная Н.В.

Ольга Кобилянська народилася 27 листопада 1863 р. у містечку Гура-Гумора (сучасна назва Гура-Гуморулуй) на півдні Буковини (територія сучасної Румунії) у родині дрібного службовця.

Батько письменниці, Юліан Кобилянський, народився в Галичині й належав до шляхетного роду, який мав герб і походив із Наддніпрянщини. Мати Ольги, Марія Вернер, походила з німецької родини, яка дала німецькій літературі поета-романтика Захарія Вернера. Будучи німкенею, з любові до свого чоловіка, Марія Вернер вивчила українську мову, прийняла греко-католицьку віру та виховувала дітей у пошані й любові до свого українського коріння. У багатодітній родині, де було семеро дітей, Ольга стала четвертою дитиною.

У 1868 р. родина Кобилянських переїхала до Кимпулунгу, де серед розкішної природи минули дитинство та юність Ольги. У Кимпулунзі дівчина відвідувала початкову народну школу, де навчання здійснювалося винятково німецькою мовою – офіційною мовою тогочасної Буковини. І хоча доводилося жити в німецько-румунському оточенні, батько подбав, щоб дочка приватно вивчала й українську мову, ще одна мова – польська – постійно звучала вдома.

У школі на О. Кобилянську значний вплив мала її вчителька – пані Міллер, яка прищепила дівчинці любов до книг, а у бесідах про літературу стала для неї старшою подругою. З народної школи Ольга перейшла до дівочої, так званої, «нормальної» школи, в якій навчалася лише до п'ятого курсу, оскільки для оплати подальшого навчання доньки в батька не вистачало грошей – ґрунтовну освіту важливо було дати насамперед синам. Але з таким станом справ Ольга не могла змиритися і продовжила навчання самостійно, ставши, врешті,

однією з найосвіченіших жінок свого часу. Крім літератури, вона захоплювалася музикою.

У віці 13-14 років майбутня українська письменниця писала вірші німецькою мовою. У 1880 р. написане перше німецькомовне оповідання О. Кобилянської «Гортенза, або Нарис з життя одної дівчини», у 1883 р. – «Доля чи воля?». Потім були створені алегоричні замальовки «Видиво»(1885), «Голубка і дуб»(1886), оповідання «Вона вийшла заміж»(1886-1887).

Умовно названий «кимпулунзьким», період ранньої творчості О. Кобилянської знаменний і переломом у її світогляді, який спричинило знайомство письменниці-початківця із Софією Окуневською, донькою повітового лікаря. Саме вона, а згодом і її своячка Наталя Кобринська, прочитавши перші твори Ольги, переконливо радили їй писати українською. Як згадує сама письменниця, С. Окуневська першою заговорила до неї українською мовою, вона ж навчала її фонетики і разом з Н. Кобринською діставала для неї кращі твори з української літератури, які мали допомогти майбутній письменниці виробити гарний стиль. О. Кобилянська старанно опановувала закони рідної мови, хоча це давалось нелегко. Будучи вже відомою письменницею, вона часто просила українських митців виправляти мову її творів.

У 1888 р. О. Кобилянська почала писати німецькою мовою повість «Лорелай», яка в 1896 р. була опублікована українською мовою під назвою «Царівна». Саме завдяки цій повісті з творчістю О. Кобилянської знайомиться Леся Українка.

Згодом родина письменниці оселилася в селі Димці Серетського повіту. Через хворобливість матері та через молодших братів Ольги, які закінчували навчання, родина у 1891 р. переїжджає до Чернівців, де О. Кобилянська житиме до самої смерті. Для письменниці почався новий період життя. Із приїздом до Чернівців – «серця Буковинської України» – для неї

відкрився новий світ, широкий і багатий для творчої праці. Тут Кобилянська входить у коло прогресивної інтелігенції, глибше знайомиться з українським літературним життям.

У 1892 р. вона пише працю «Рівноправність жінок», того ж року виступає в журналі «Народ» із нарисом «Жіноча вистава в Чикаго». Наступного року письменниця бере участь у виданні альманаху «Наша доля», вміщуючи в ньому оглядову статтю про жіночий рух у країнах Європи

У 1894 р. О. Кобилянська друкує в журналі «Зоря» повість «Людина» (присвячена Н. Кобринській – відомій у Галичині письменниці й громадській діячці).

Упродовж наступних років вона активно пише повісті та оповідання: «Він і вона» (1895), «Що я любив» (1896), «Некультурна», «Природа», (1898), «Земля» (1902), «У неділю рано зілля копала» (1909), «Через кладку», «За ситуаціями», «Апостол черні» та багато ін. творів.

У 1903 р. Ольга Кобилянська зібралася вдруге поїхати до Києва – на ювілей М. Лисенка. Та важко захворіла мати, і вона змушена була залишитися вдома. Тяжка праця по господарству, а також простуда викликали хворобу в самої О. Кобилянської: наприкінці 1903 р. її розбив частковий параліч. І хоча лікування на німецьких та чеських курортах до певної міри знешкодили наслідки недуги, починаючи з 1903 р. вона постійно хворіла, а коштів на систематичне лікування не вистачало.

Протягом 1915-1923 рр. О. Кобилянська пише низку оповідань, новел, нарисів, у яких розкриває трагічну безвихідь, страждання, розпуку і біль, викликані драматизмом ситуації, породженої Першою світовою війною: «Лист засудженого вояка до своєї жінки», «Назустріч долі», «Юда» (усі – 1917 р.), «Снитися» (1922), «Зійшов з розуму» (1923), які увійшли до збірки «Але Господь мовчить...» (1927). У 1926-1929 рр. у Харкові вийшло дев'ятитомне зібрання творів письменниці.

У 1941 р. румунська воєнна жандармерія встановила нагляд за О. Кобилянською, готуючи судову розправу над нею.

О. Кобилянська померла 21 березня 1942 р. Окупаційна влада заборонила публікувати некролог українською мовою та виголошувати промови над могилою письменниці.

У Чернівцях, у будинку, де жила О. Кобилянська, у 1944 р. було відкрито меморіальний музей. До 100-річного ювілею письменниці її ім'я було надано Чернівецькому театрові, вулицям у містах Буковини.

У 1973 р. відкрито музей письменниці в селі Димка, де вона влітку відпочивала.

Основні твори: повісті «Людина», «Земля», «В неділю рано зілля копала», «Царівна», роман «Апостол черні».

Пам'ятник Ользі Кобилянській в містечку Гура Гумурулуй (Румунія, Південна Буковина).

Твори О. Кобилянської

Кобилянська О. Твори: В 2 т. – К.: Дніпро, 1988. – Т.1: Царівна: Повість; Оповідання / Упоряд., авт. передм. та приміт. Ф. Погребенник. – 541 с.: портр.

Кобилянська О. Твори: В 2 т. – К.: Дніпро, 1988. – Т.2: Земля; В неділю рано зілля копала: Повісті; Оповідання / Упоряд., авт. приміт. Ф. Погребенник. – 598 с.

Кобилянська О. Вибрані твори. – К.: ІНТЕЛЕКТ – АРТ, 2008. – 432 с.

Кобилянська О. Апостол черні: Повість. – Львів: Каменяр, 1994. – 243с.

Кобилянська О. Valse Melancolique: Фрагмент новели // Дніпро. – 2015. – № 7-9. – С. 76-83.

Кобилянська О. Valse Melancolique: Фрагмент // Українське слово: Хрестоматія укр. літ. та літ. критики ХХ ст. Кн. 1. – К.: Аконіт, 2001. – С. 77-110.

Кобилянська О. Земля: Повість; Оповідання. - Ужгород: Карпати, 1981. – 408 с.

Кобилянська О. Людина // Українська література: Стислий виклад змісту всіх творів за новою шкільною програмою. 10-11 кл. / Автори-упорядники Ю. Башкірова та ін. – Харків: Веста: Ранок, 2007. – С. 171-184. – (Дайджест).

Кобилянська О. Людина: Повість з жіночого життя (скорочено) // Українська література для школярів: Хрестоматія. В 2 т. - Т. 1 / Упорядник В. Лапшина. – Донецьк: Сталкер, 1997. – С. 444-460.

Кобилянська О. Людина: Повість з жіночого життя (скорочено); Земля: Повість (Скорочено) // Українська література. 10 клас: Хрестоматія / Упоряд. О. Борзенко, М. Сподарець – 3-тє вид., перероб. і доп. – Харків: Веста: Ранок, 2008. – С. 544-609.

Кобилянська О. Людина: Повісті, оповідання: Для ст. шк. віку. – К.: Веселка, 2001. – 350 с.

Кобилянська О. Людина. Царівна: Повісті. – К.: Котигорошко, 1994. – 360 с.

Кобилянська О. Огривай, сонце..: Збірка малої прози укр. та нім. мовами / Упоряд., вступ. стаття та прим. Я. Мельничука; Пер. з нім. Н. П. Щербаня. – Чернівці: Букрек, 2011. – 400 с.

Кобилянська О. Повісті; Оповідання; Новели / Вступ. ст., упоряд. і приміт. Ф. Погребенника. – К.: Наук. думка, 1988. – 672 с.: портр.

Кобилянська О. Природа: Новела // Український декамерон / Упоряд. Р. Піхманець. Кн. 1: Дияволиця: Новели. Повість. – К.: Довіра, 1993. – С. 11-35. – (Б-ка журн. «Лель»).

Кобилянська О. Твори: Збірник / Упоряд., приміт та словн. Л. Голомб; Вступ. стаття П. Пономарьова. – Ужгород: Карпати, 1983. – 504 с. – (Б-ка «Карпати»).

Про життя і творчість

Про відзначення 150-річчя з дня народження Ольги Кобилянської: Постанова Верховної Ради України від 16 травня 2013 р. № 269-VII // Голос України. – 2013. – 25 травня. – С. 7 // Орієнтир. – 2013. – 5 червня. – С. 10.

Андрусенко В. П. и др. Ольга Юлиановна Кобылянская. Роман "Земля" // 50 знаменитых украинских книг. – Харьков: Фолио, 2004. – С. 125-133. – (100 знаменитых).

Борисенко В. Ольга Кобилянська // Українки в історії / За заг. ред. В. Борисенка. – К.: Либідь, 2004. – С. 172-175.

Венгер А., Чернюк С. Творчість Ольги Кобилянської у контексті німецької літератури // Дивослово. – 2006. – № 2. – С. 54-58.

Вознюк В.А. Ольга Кобилянська. – К.: Укрвидавполіграфія, 2012. – 152 с.

Вознюк В. А. У святині Ольги Кобилянської // Дивослово. – 1997. – № 5-6. – С. 6.

Гаврилюк О. Тема духовного розкріпачення жінки у творчості Ольги Кобилянської: На матеріалі повістей "Людина" і "Царівна" // Дивослово. – 2006. – № 4. – С. 15-18.

Гузар З. П. Ольга Кобилянська: Семінарій: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1990. – 166 с.

Євшан М. Ольга Кобилянська // Українське слово: Хрестоматія укр. літ. та літ. критики ХХ ст. Кн. 1. – К.: Аконіт, 2001. – С. 111-116.

Єфремов С. О. Про Ольгу Кобилянську // С. О. Єфремов Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1993. – С. 73-103.

Грибіниченко Т. О., Козачук Г. О. Земля в долі людини: За повістю Ольги Кобилянської «Земля» // Т. О. Грибіниченко, Г. О. Козачук Вчимося писати твір з української літератури: 8-11 класи. – К.:Либідь,2000. – С. 131-133.

Громовенко Л. Ольга Кобилянська // 100 найвідоміших українців. – М.: Вече., К.: Орфей, 2001. – С. 337-342. – (100 найвідоміших).

Кобилянська Ольга: Біографія: життя діяльність, творчість // Історія української літератури. Кінець ХІХ-початок ХХ ст.: У 2 кн.: Підручник / За ред. проф. О. Д. Гнідан. – Кн. 1. – К: Либідь, 2005. – С. 116-180.

Кобилянська Ольга // Історія української літератури кінця ХІХ-початку ХХ ст.: Підручник / За ред. Н.Й. Жук, В. М. Лесина. – К.: Вища шк., 1989. – С. 276-302.

Кобилянська Ольга // Новий довідник: Українська мова та література. - К.: ТОВ «Казка», 2005. - С. 667-671.

Кобилянська Ольга // Провідники духовності в Україні: Довідник / За ред. І.Ф. Кураса. – К.: Вища шк., 2003. – С. 242-244.

Кобилянська Ольга // Україна: Для дітей середн. шк. віку / Авт.-упоряд. В.М. Скляренко. – Харків: Фоліо, 2006. – С. 368. – (Дитяча енциклопедія).

Кобилянська Ольга // Українська література. 10 клас: Хрестоматія / Упоряд. О.І. Борзенко, М.П. Сподарець - 3-тє вид., перероб. і доп. – Харків: Веста: Ранок, 2008. – С. 542-543.

Кобилянська Ольга // Українське слово: Хрестоматія укр. літ. та літ. критики ХХ ст. Кн. 1. – К.: Аконіт, 2001. – С. 76.

Кобилянська Ольга // Українські письменники: Довідник. – К.: Велес, 2013. – С. 110-115.

Кобилянська Ольга // УСЕ Універсальний Словник-Енциклопедія. – К.: «Ірина», 2009. – С. 683.

Кобилянська Ольга // Усі українські письменники / Упоряд. Ю. І. Хізова, В. В. Щеголева. – Харків: Торсінг плюс, 2008. – С. 84-89.

Кобилянська Ольга // Усі цитати до творів з української літератури. 5-12 класи / Укладач Н. В. Курганова. – Харків: Торсінг плюс, 2006. – С. 163-170.

Ковальчук О. Ольга Кобилянська та її повість «Людина» // Дивослово. – 2002. – № 12. – С. 38-45.

Мельничук Я. Нам промовляє її душа: Про О. Кобилянську // Жінка. – 2004. – № 4. – С. 7.

Оліфіренко С. М. та ін. Кобилянська Ольга // С. М. Оліфіренко та ін. Універсальний літ. словник-довідник. – Донецьк: ТОВ ВКФ "БАО", 2008. – С. 168.

Палій Н. І. Компаративний аналіз як засіб з'ясування типологічних рис у характерах героїв різних національних літератур: Проблема призначення людини жінки у драмі «Ляльковий дім» Г. Ібсена та повісті «Людина» О. Кобилянської // Всесвітня літ-ра. – 2004. – № 10. – С. 40-42.

Радзикович В. Кобилянська Ольга // Енциклопедія українознавства. Т. 3 / Гол. ред. В. Кубійович. – К.: Глобус, 1996. – С. 1057.

Склярєнко В. и др. Кобылянская Ольга Юлиановна // 100 знаменитых женщин Украины. – Харьков: Фолио, 2006. – С. 213-216. – (100 знаменитых).

Солод Ю. Неповторне слово Ольги Кобилянської // Ю. Солод Українська література: Конспект. – К.: Козаки, 1996. – С. 153-157.

Тимків Н. Своєрідність авторської позиції в повісті Ольги Кобилянської "Земля" // Дивослово. – 2005. – № 3. – С. 5-10.

Тимошик М. Ольга Кобилянська про бездуховність і манкрутство українців: Розмова з пам'ятником О. Кобилянської у Чернівцях // Літературна Україна. – 2013. – 23 травня. – С. 10-11.

Українка Л. Писателі-русини на Буковині: О. Кобилянська, В. Стефаник // Критичні статті з української літератури. 10 клас: Хрестоматія / Упоряд. Ю. Ситько, С. Ткачов. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – С. 52-55.

Филипович П. «Земля» Ольги Кобилянської // П. Филипович Літературно-критичні статті / Упоряд., авт. передмови і приміт. С. Гречанюк. – К.: Дніпро, 1991. – С. 143-156. – (Серія «Українська літературна думка»).

Филипович П. Історія одного сюжету («У неділю рано зілля копала» О. Кобилянської // П. Филипович Літературно-критичні статті / Упоряд., авт. передмови і приміт. С. Гречанюк. – К.: Дніпро, 1991. – С. 157-195. – (Серія «Українська літературна думка»).

Филипович П. О. Кобилянська в літературному оточенні // П. Филипович Літературно-критичні статті / Упоряд., авт. передмови і приміт. С. Гречанюк. – К.: Дніпро, 1991. – С. 126-142. – (Серія «Українська літературна думка»).

Чорна Ю. Емансипе Ольги Кобилянської: До 150-річчя від дня народження письменниці // Вісник пенсійного фонду України. – 2013. – № 11. – С. 44-45.

Якименко О. Трансформація міфу про вічне повернення у повісті О Кобилянської «В неділю рано зілля копала» // Дивослово. – 2008. – № 6. – С. 43-46.

Розробки уроків та сценарії

Гірська орлиця: Сценарій літературного вечора, присвяченого Ользі Кобилянській // Дивослово. – 2003. – № 3. – С. 64- 65.

Горболіс Л. Важливий засіб вироблення в учнів уміння аналізувати, порівнювати: Матеріали до уроку за творами Ф. Достоєвського «Злочин і кара» та О. Кобилянської «Земля» // Всесвітня літ-ра в серед. навчальних закладах України. – 2009. – № 6. – С. 48-50.

Довгий В. Царівна: П'єса на дві дії за мотивами однойменної повісті Ольги Кобилянської: До 150-річчя від дня народження письменниці // Літературна Україна. – 2013. – 24 жовтня. – С. 9.

Шевченко Г. Біблійно-психологічні мотиви повісті Ольги Кобилянської «Земля»: Урок-прес-конференція в 10 класі // Дивослово. – 2009. – № 2. – С. 22-27.

Інтернет-ресурси

<http://uk.wikipedia.org/wiki/> – Вікіпедія.

<http://www.myretreat.net/ukr/olga/olga.html> – Сайт «Ольга Кобилянська – переклади».

<http://www.ukrlit.vn.ua/biography/kobylanska.html> – Біографія Ольги Кобилянської.

<http://www.ukrclassic.com.ua/katalog/k/kobilyanska-olga/266-olga-kobilyanska-biografiya> – Ольга Кобилянська. Біографія.

ncognita.day.kiev.ua/olga-kobilyanska-vidoma-i-neznajoma.html - Ольга Кобилянська: відома і незнайома.

<http://school.xvatit.com/index.php?title> – Ольга Кобилянська. Огляд життя і творчості письменниці.

<http://molbuk.ua/publicacii/64090> – Юлія Боднарюк. Кобилянська щодня читала перед сном.

<http://www.ukrtvory.com.ua/kobila.html> – Кобилянська Ольга – життєвий та творчий шлях.

<http://www.parta.com.ua/ukr/stories/writers/19/> – Біографія Ольги Кобилянської.

<http://chernivtsi-online.com/olga-kobilyanska.html> – Біографія Ольги Кобилянської.

Зміст

Біографія письменниці.....	3
Твори О. Кобилянської.....	7
Про життя і творчість.....	9
Розробки уроків та сценарії.....	13
Інтернет-ресурси.....	14

